

Reportér

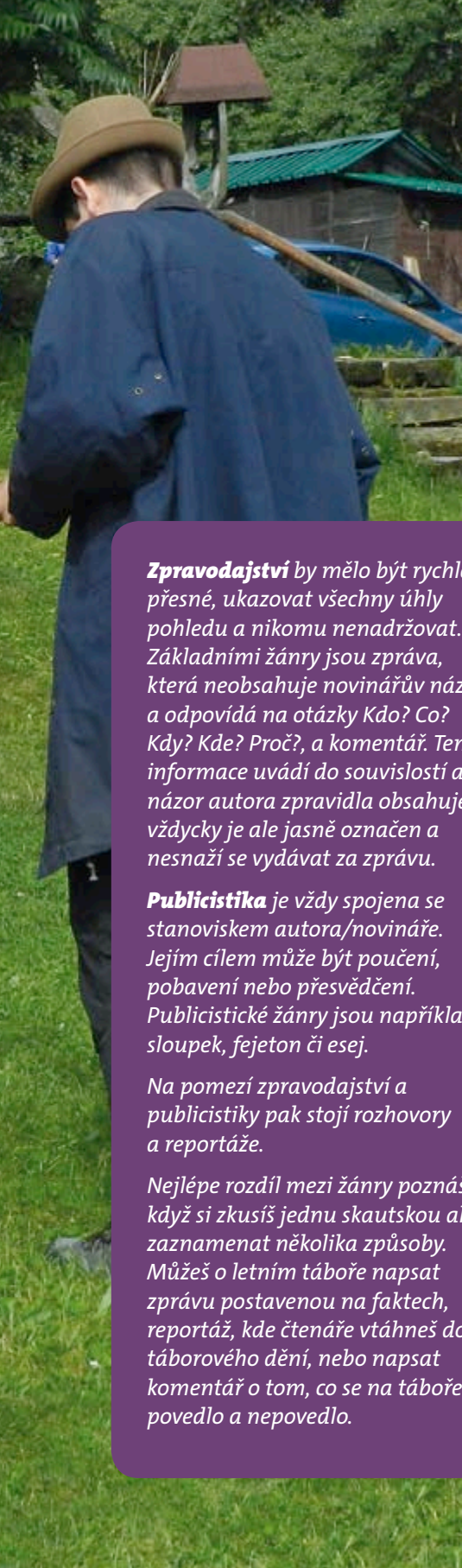
Možná se díváš na televizi, čteš noviny nebo občas koukneš na zprávy na internetu. Všechny informace, které z médií získáváme, procházejí rukama novinářů, kteří je musí zpracovat tak, abychom je my čtenáři a diváci správně pochopili. Porozumět tomu, jak novináři a média fungují, je důležité. Pomáhá nám to poznat kvalitní informace, které si pak můžeme skládat jako střípky do mozaiky našeho pohledu na svět. Zároveň se dají některé novinářské postupy použít i u tebe v oddíle nebo v družině. Zajímá tě svět médií, natáčení videí nebo psaní? Zkus se dozvědět víc a splnit si novou odborku Reportér!

Někdy se stává, že lidé říkají: „novináři, ti se pasou na cizím neštěstí“ nebo: „médiá nám pořád jenom lžou“. Je to pravda? Určitě ne, nikdy totiž nemůžeme soudit takto obecně. Pokud dělá novinář svoji práci dobře, je jeho nejvyšším zájmem správně informovaný čtenář či divák. Dobrý novinář tak odvážně rozplétá složité kauzy, nebojí se poukázat na nepravosti a někdy musí informovat i o nešťastných událostech, protože i ty se na světě dějí a lidé o nich potřebují vědět. Nikdy by ale neměl jednat nečestně, lhát, někomu nadřezovat, vymýšlet si nebo zaměňovat své názory za fakta.

Není zpráva jako zpráva

Stejně jako všichni lidé na světě nejsou dobří, i mezi novináři se najdou ti, kteří nedělají svoji práci poctivě. A některá média se místo úsilí sdělit čtenáři pravdu snaží prodat zavádějícím titulem, pomluvami a neověřenými zprávami, které znějí senzačně.

Kromě pravdy a lži je důležité rozlišovat názory (které se mohou mezi lidmi různit) a fakta (tedy jasné a neměnné údaje). I novináři někdy vyjadřují své názory na situaci, vždycky by ale měli dát jasně najevo, že v tomto případě jde o to, co si myslí oni. Prostor pro pocity, domněnky a emoce je vyhrazen takzvané publicistice a jejím žánrům. Tím se liší od zpravodajství, kde je prostor jen pro fakta a vyjádření zúčastněných nebo odborníků, nikdy pro to, co si myslí autor.

Zpravodajství by mělo být rychlé, přesné, ukazovat všechny úhly pohledu a nikomu nenadržovat. Základními žánry jsou zpráva, která neobsahuje novinářův názor a odpovídá na otázky Kdo? Co? Kdy? Kde? Proč?, a komentář. Ten informace uvádí do souvislostí a názor autora zpravidla obsahuje, vždycky je ale jasně označen a nesnaží se vydávat za zprávu.

Publicistika je vždy spojena se stanoviskem autora/novináře. Jejím cílem může být poučení, pobavení nebo přesvědčení. Publicistické žánry jsou například sloupek, fejeton či esej.

Na pomezí zpravodajství a publicistiky pak stojí rozhovory a reportáže.

Nejlépe rozdíl mezi žánry poznáš, když si zkusíš jednu skautskou akci zaznamenat několika způsoby. Můžeš o letním táboře napsat zprávu postavenou na faktech, reportáž, kde čtenáře vtáhneš do táborového dění, nebo napsat komentář o tom, co se na táboře povedlo a nepovedlo.

Některá nepoctivá média poznáš i podle toho, že míchají zpravodajství a publicistiku. Zkus si vytipovat několik médií a po určitou dobu je sledovat. Dávej pozor, zda ti nenutí svůj názor tam, kde nepatří, nesnaží se tě ve zprávách dojmout smutnou hudbou a emocemi, někomu nenadržují nebo nelžou. Možná tak sám odhalíš, která média nepracují poctivě.

Poctivost je přítom v této profesi důležitá. Role novináře ve společnosti se často přirovnává k hlídačimu psovi, který chrání demokracii. To proto, že novináři musí pracovat nezávisle a jejich jediným měřítkem je něco, co nazýváme veřejný zájem. Pokud například politik bere úplatky, je v zájmu veřejnosti se o tom dozvědět. Stejně jako demokracie potřebuje poctivé novináře, potřebují novináři svoje čtenáře a diváky. Aby mohla média plnit svoji roli, nesmí jim do práce nikdo zasahovat. Hlídačem novinářů jsme hlavně my, čtenáři a diváci. Pokud natchytáte nějakého novináře nebo noviny, že švindlují, lžou a pomlouvají, přestanete je číst. I proto je důležité starat se o to, odkud získáváte informace.

Co s tím v oddíle?

Odborka Reportér vede nejen k zamyšlení nad tím, jaká je role novinářů, ale i nad tím, jak můžeš novinářskou práci napodobit u vás v oddíle. Každý je zvědavý na to, jak se vám povedl oddílový výlet, zimní táboření nebo speciální schůzka. Zkuste si „zahrát na novináře“ a vydat o skautském táboře speciální oddílový časopis. Na několika stránkách si můžeš i s družinou vyzkoušet různé žurnalistické žánry. Zkusíš si tím ale i práci šéfredaktora nebo editora, jejichž role je hledat v článkách nedostatky a dohlédnout na dodržení termínů i smluvené délky textů. Na své si přijde i korektor, který hlídá, aby byly články hezky česky, nebo grafik, který dá časopisu hezkou tvář. Při všech těchto činnostech si vyzkoušíš spoustu nových dovedností, které se ti mohou v životě hodit. Pokud byste se do takové práce pustili s družinou, může to být zábava pro celý tým. A v neposlední řadě budete mít hezkou památku, kterou ocení i rodiče.

Kromě psaní je dnes díky internetu a počítačům i spousta dalších možností: články z oddílových akcí můžeš po dohodě s vedoucím zveřejňovat na webu nebo sociálních sítích, můžeš se stát fotografem nebo natočit a postříhat krátké video. Odborka Reportér je v tomto pestrá a nechává jen na tobě, co tě baví a co je pro tebe výzvou. Důležité je hlavně to, abys uměl najít ty správné informace a sám zvládal o skautingu informovat ostatní. Zbytek je jen na tvé tvořivosti. Tak vzhůru do toho!